

En memòria d'Isidre Vallès

El 9 de gener d'aquest any va morir l'Isidre Vallès. Tot el Departament d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona –professors, estudiants i personal no docent– coneixia la seva bondat, el seu tarannà tranquil, el seu esperit sempre positiu, dialogant i col·laborador. Era un dels professors més veterans de la casa. Entre les tasques no docents que havia dut a terme hem de recordar que havia estat membre del consell de redacció d'aquesta revista –quan el seu títol era *D'art*– i secretari del nostre Departament, en l'etapa que fou dirigit per l'Oriol Martorell. Pel que fa a les classes que havia impartit, va ser el primer professor que assumí la docència de l'assignatura «Sociologia de l'art» després de la mort d'Alexandre Cirici el gener del 1983, i també va ser el coordinador de l'exposició *Homenatge de Catalunya a Alexandre Cirici*, que es va celebrar l'any següent. Al llarg de tots aquests anys impartí les més variades assignatures, «Introducció a la Història de l'art», «Llenguatges artístics», «Art i simbolisme», «Art i antropologia» i també cursos de doctorat com ara el que dedicà al pensament de Marcel Duchamp, la qual cosa ens parla clarament de la seva inquietud intel·lectual i de la seva diversitat d'interessos.

Llicenciat primer en filosofia i després doctorat en història de l'art, va ser capdavanter a Catalunya en l'estudi de les formes de cultura popular, i són moltes les seves publicacions sobre aquest tema, com ara el llibre *El paper retallat, una mostra de la cultura popular xinesa* (1979). La seva tesi doctoral, dedicada a l'estudi del globus i l'espectacle aerostàtic, té una indubtable originalitat temàtica, i una part d'aquest text va ser publicada per l'editorial Alta Fulla en un bell llibre titulat *La màgia del vol. Primeres proves aerostàtiques a Catalunya, València i Castella al final del segle XVIII* (1985). En la mateixa editorial publicà més endavant *Joan Brossa: les sabates són més que un pedestal* (1996), un detallat estudi sobre els ressorts creatius de l'artista català, i des d'aleshores una referència bàsica per a conèixer l'obra de Brossa, amb qui l'Isidre havia mantingut una estreta amistat. El seu interès per la dimensió social de l'art queda reflectit en els llibres *Artesania, Art i societat* (1987) i *Les arrels socioculturals de l'art: Una visió interdisciplinària del fenomen artístic* (2001). Per a escriure aquest últim treball va fer una llarga estada a París, on va poder treballar amb els arxius de Pierre Francastel.

Fortament arrelat a la seva terra –Figueres i L'Empordà– al llarg de la seva vida va participar en nombroses activitats cíviques i va col·laborar amb moltes entitats culturals. Entre d'altres, va ser membre i patró del Museu del Juguet de Figueres i fundador de l'Associació d'Amics del Caganer. No tots els professors que vam compartir amb ell tants anys al departament sabíem, per exemple, que l'Isidre tenia una notable col·lecció de joguines i de figures de pessebre, interessos que novament ens parlen de la seva personalitat i d'aquesta proximitat que sentia per la gent i les coses senzilles. La bondat del seu esperit i el seu record perdurarà sempre en nosaltres.